

PRZEPATRZAĆ (9) *vb impf*

e jasne; -pa- (4) *GliczKsiąż, BibRadz, Mącz, ReszList*, -pã- (3) *LubPs* (2), *MycPrz*; drugie a jasne. *inf* przepatrzać (2). ◇ *praes 1 sg* przepatrżam (2). ◇ *2 sg* przepatrżasz (1). ◇ [3 *pl* przepatrżają.] ◇ *praet 1 sg m* -em przepatrżął (1). ◇ [3 *sg m* przepatrżął.] ◇ *fut 3 sg m* będzie przepatrżął (1). ◇ *con 3 sg m* by przepatrżął (1). ◇ [2 *pl m pers* byście przepatrżali.] ◇ *part praes act* przepatrżając (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde także XVII w.

1. [Patrzyć, obserwować, przyglądać się; szukać:

Ze zdaniem dopełnieniowym: LorichKosz 40 cf Szereg.

Szereg: »przepatrzać i strzec«: Przewrotnością tedy chytrą fwą/ [pochlebcy] przepatrżaią y ná to ftrzegą/ ku czemu fye więc przyrodzenie pánfkie ná więcej fciąga *LorichKosz 40.*]

2. Ogarniać wzrokiem całość, przeglądać; poszukiwać (4) :

przepatrzać czego (1): Ktory [Pan Bóg] áby íam przepatrżął ítánowífká namiotom wáfzym [ad *explorandum vobis locum*]/ ízedł w drogę przed wámi *BibRadz Deut 1/33*; [providens castrorum locum przepatrżayvc myeyfzca flufznego kedy by íze woýfko polozicz myalo *TomZbrudzBrul Num 10/33*].

przepatrzać kogo, co (1): *ReszList 164*; [BarlBaz 56 (*Linde s.v. przepatrzyć*); Gedymin sam na koniu, przepatrżając sídła, Latał jak na Pegazu onym, co miał skrzydła. *StryjPoczqt 230*].

przepatrzać gdzie (1): y to ich íeft wáfne *munus*, pilno po Rzymie przepatrżać y obaczác fláchetne wdowy/ y inne wftydliwe á vczíwne ludzie/ á ich w niedofátku rátowác *ReszList 164*.

[*Ze zdaniem dopełnieniowym: LorichKosz 28v (Linde s.v. przepatrzyć) cf »przepatrzać a prześpiegować«.*]

Zwrot: »[z pilnością], pilno przepatrzać« (2): *Ruspor, Antiquis in usu fuit proscrutari, seu diligenter inquirere – Pylno przepatrżam. Calep 933b; ReszList 164; [BarlBaz 56 (Linde s.v. przepatrzyć)].*

[*Szeregi:* »przepatrzać i oględować«: á przeieżdżaiąc íię y tám y íam/ z pilnością przepatrżał y oględował wfzytki mieścá/ [...] ná ktorychby íię vtáic mogł *BarlBaz 56 (Linde s.v. przepatrzyć)*].

»przepatrzać a prześpiegować«: [przed wejściem do żony Aleksander sługę posyłał] który po wflyćkich tám kącíech y fkrzyniách v białych głow przepatrżał/ á prześpiegował by [= czy] żelázá íákiego pod flátą niemiálá. *LorichKosz 28v (Linde s.v. przepatrzyć).*]

a. Szpiegować, wywiadować się (1) :

[przepatrzać co: thedy rzekł [Józef] kniem [braciom]/ Mufície wy być ízpiegowie/ á dla tegoście przyfzli ábyście przepatrżáli [ad *videndum*] mieyfćá niebárzo mocne w tey kráinie. *BibRadz Gen 42/9 (Linde s.v. przepatrzyć).*]

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): On to bacząc obiezdził około miafta, przepatrżaiąc kędibi namgleyfze było abigo tim richley dobył *MiechGlab 56*.

3. źle widzieć; przyn: nie orientować się [w czym] (1) :

W porównaniu (1): Gdy [człowiek kształcony w domu] będzie myał fwe náuki álbo rozum okázác/ nie ínáczy by oczy ná flońcu/ thák on w nich będzie przepatrżał. *GliczKsiąż K7*.

4. Udawać, że się nie widzi; odpuszczać [kogo, co] (1) : [Dissimulas {przepatrżasz [...]} peccata hominum propter penitentiam. *Glosy II nr 49/52.*]

Szereg: »przepatrzeć, nie słuchać« (1): A ieflic ten ktory był z Genalogiey KrolewŃkiewy muŃiał kák [!] *coniventibus oculis et obturatis auribus*, iednego przepatrzeć drugiego nie Ńluchác/ co Ńie dŃiá[Ń]o pod rámieniem iego/ Ńtrzelánia/ mordy/ zábiiánia *MycPrz II A3*.

5. *Przeoczać, nie zauważać; przen o Bogu: nie obdarzać łaską [kogo] (1)*: PrzedŃię tu nye przepatrzálz nędznego człówyeká. Choć yeŃt yáko robaczek przed twá oblicžnoŃcyá/ A wđdyŃ go ty obdárzył ták wyelká zacnoŃcyá. *LubPs C*.

6. *Nie stosować się do czegoŃ, nie przykłádać wagi, lekcewáżyć [czego (z przeczeniem) w czym] (1)*: Rácźze nye łám s tych fráfunkow wyrwác Ńługę Ńwe⁸⁰ Gdyżem ni w czym nye przepatrzál zakonu twoyego *LubPs bb6v*.

*** *Bez wystarczájcego kontekstu (1)*: Specto, Pátrzę/ Przepátrzam/ Przegládam. *Mqcz 404d*.

Synonimy: 1. *baczyć, ględác, obaczać, przyględác; 2.a. badać, dochodzić, pytać się, szpiegowác, wględowác, wybadywác, wypatrowác, wywiedowác się; 4. odpuszczác, przebaczac.*

Formacje współrdzenne cf PATRZYĆ.